

- 6 Burger: "Het zullen meestal niet de feiten sec zijn, het is vooral de beoórdeling van die feiten. Ik geef u een simpel voorbeeld. Ik werd in januari '45 door Gerbrandy teruggeroepen naar Londen voor een minister-raad. Ik heb toen een radiorede gehouden want wat was de situatie? We hebben daar in het Zuiden dus de bevrijding gehad en meteen daarbij de zuivering. Iedereen werd bij zijn lurven gepakt, iedereen die ruzie met zijn buurman had zei, «die vent deugt niet» en hup die werd dan opgepakt, een belachelijke vertoning. Daar wou ik iets tegen zeggen. Maar ik wou ook wat zeggen om een psychologische reden. De mensen waren als de dood dat de Duitsers in dat Ardennenoffensief zouden slagen en dat de zaak weer bezet zou worden. Of dat zou gebeuren maten ze ten onrechte af aan de afwezigheid van Nederlandse ministers in Brabant. Ze dachten: die ministers zullen het wel als eersten weten en dan zorgen dat ze wegkomen. En ik zag dus in Bos en Ven in Oisterwijk waar wij zaten, elke dag een aantal mensen de marechaussee vragen of de ministers er nog waren. Nou, ik was er in ieder geval nog; die mensen gerustgesteld.

Maar wat zegt De Jong nou? Dat was helemaal niet nodig dat die mensen kwamen, want het gevaar was toen al geweken. Ik wist dat toen niet, de mensen zeker niet. Die waren gewoon bang, is dat nou zo onbegrijpelijk? Ik heb toen die rede gehouden in de hoop dat als ik de volgende dag weg zou zijn en de mensen zouden daar dan over praten dat ze zouden zeggen: maar ik heb hem gisteren nog gehoord. En het was natuurlijk mijn bedoeling dat ik ook snel weer terug zou zijn.

Maar volgens De Jong was dat volstrekt overbodig. Dat kun je een beoordeling van de feiten noemen, maar het geeft wel een valse voorstelling van zaken."

U sprak in die rede over de zuiveringen en over het Militair Gezag. Volgens De Jong waren Gerbrandy en uw collega Van Heuven Goedhart van justitie bang dat u tegen dat Militair Gezag zou ageren. U had daartegen toch bezwaren?

Burger: "Ik had inderdaad niet zoveel op met het Militair Gezag. Ik was in het zuiden om de gemeenteraden en de provinciale besturen te regelen, zaken waar het Militair Gezag geen lor mee te maken had. Maar ik was natuurlijk bekend genoeg met de chaotische situatie om in te zien dat zoiets als het Militair Gezag nodig was, eenvoudigweg al om de relatie met de Geallieerden. En ook om zaken als voedsel en zo te krijgen had je een militair apparaat nodig. Ik ben nooit principieel tegen het Militair Gezag geweest. Ik ben zelfs in '43 onder Van den Tempel die toen minister van sociale zaken was ambtenaar geworden op de uitdrukkelijke voorwaarde dat ik de verbindingsman met het Militair Gezag zou zijn. Van den Tempel was furieus tegen een Militair Gezag, maar ik zei: iets van dien aard moet je toch hebben. Pas toen het MG zichzelf overgreep en zelf wilde gaan regeren op een lachwekkende wijze, ja, toen heb ik mij natuurlijk verzet."

Begrijpen wij goed dat u die eerste weken van 1945 in Brabant heel uitdrukkelijk in uw functie van minister van binnenlandse zaken zat?